

մելու թէ իմէ անհատումս՝ գումարի կը կարօտի պահէն ամէն տարի ամբողջատու ու անպակաս 50 համարադրամական ուսանող. և նոյնչափ ալ լի-կիտակամ աշակերտներ, և այսքան աշակեր-տաց մէջ, թողականութեան կրնամ համարուիլ անուպատի ովասիսները:

Չարժարանիս մէջ վանական ուստիարական-բէն գատ, կամ ուրիշ օտար ուսուցիչներ. կրօ-նական ուսուցիչները քողորդիւն անկարծ կը խա-անեն, կը հսկեն, ամբողջ օրը կը մշակեն ամոնոց քաղաքականը և մտաւորականը: Եւրոպայի կամ արեւելքի մի կըթական վարիչք կամ ուսուցիչք շունչ ու հոգի տարիներով կը մաշեցնեն ամկարծ և քողորդիւն զրի: «Ազգլն համար . . . ազգլն որբերուն համար է՝. թող հայ որբուկը վայելէ» . այս է նոյն դատարականութեան պատասխանը, որ կըկոտած է և ճշդութեամբ գործադրուած սկիզբէն մինչեւ ցարժ: Դրուատիւն գաղափար: Չարժարանիս որբերուն՝ լսարաններն լուսնայ, խակ Մխիթարայ միաբանները սիրտ, հոգի ու շունչ պարգեւեցին:

Իլիկոնի ներքին վարժապետներն են մի տաճ-կերեթի (Յ. Էֆ. Գրգապեան), մի գաղղիկերե-թի և մի իտալացի հսկող. ստոնցմէ զատ, Բնա-կան պատմութեան, Բնագիտութեան, Քիմիայի, Հաշուականութեան, Իմաստասիրութեան, Վա-նառագիտութեան, Գծագրութեան, Գեղագրու-թեան, Երաժշտութեան, Մարմնակրթմանը, Անգղերենի, Գերմաներենի, Իրաւագիտութեան համար՝ արտաքին վարժապետներ ալ կան, որոնք քաղքիս ամենէն անուանի և տէրութեան վարժարաններու վկայականալ ուսուցիչներ և ու-սուցչապետներ ըլլալով, ամենուն առ հասա-լակ պարարտ գումարներ կը վճարուին: Ինչմանք մանրամասնութեանց — Sapiienti sat.

*

Դարձեալ քեզ կը դառնանք պանդուխտ Փիւմիկ, ամշուշտ մեր ներկայ յօդուածմ՝ փոքրիկ լոյս մը ցայտեց հոգւոյդ մէջ, ու յագուրդ տուիր փա-վաքիդ, ճանցար ման ուր մի քանի տարիներէ ի վեր Մուրաւ—Ռափայէլեան հաստատութիւնը արեւելեան օրօրներու մէջ չի մոջներ. քարեշէջման շաւղիմ մէջ են Մխիթարեանները ու հաստա-րւմ իրենց պաշտօնիմ և ամանամուէր գործին. քայց, սիրելի Փիւմիկ, դեռ ես Մխիթարեաններու այս կըթական գործը քեզ սահմանափակ երեւի, դեռ քիչ է քսես Մխիթարեաններու կըթական գործը. — Ո՛հ Փիւմիկ, դարձիդ համարտիկ եզիպ-տական գաղտնիքիդ. Մխիթարեաններու կըթական գործունէութիւնը սահմանափակ չէ. միայն Վե-նետիկի իլիկոնին, և Մ. Ղազարու կղզեակին մէջ չէ որ Մխիթարեանները ազգիմ զաւակներուն միտքը կը մշակեն, մօրս իրենց դատարարակու-թիւնը, որ հոգւոյդ ու սրտիդ սիրելի է կ'ըսես, տարիներէ և շատ տարիներէ ի վեր կը տարա-ծեն իրենց հաստատած Բերայի, Քաղկեդոնի, Տրապիզոնի, Պարտիզակի, Նիկովիզիոյ, Սալ-մաստի, Սիմֆէրուպօլի, Մուշի և ուրիշ վարժա-րաններու մէջ:

Մխիթարայ սերունդը ամտարբեր՝ լրագրու-թեան գրելեստից և պարսաւանագ, միշտ առաջ, միշտ առաջ պիտի վարէ իւր ազգիմ զրակա-նութիւնը ու իւր հիմնած կըթալամները: Իւր նպատակը մի է — «Ազգիմ յառաջադիմութիւ-նը»: Թող սաստիկանման նախամեծերն, հակա-կրութիւսներն, պարսաւներն, քայց Մ. Ղազա-րու միաբանները միշտ ամտարբեր պիտի մնան, ու պիտի չըսեն Non decet! Non decet! քիչ մը պատկառանք. այլ մորէն անտարբեր, ու միշտ լիկ և միշտ մեջիկ պիտի գործեն, պիտի ապրին ազգիմ համար: Զ. Ս. Երեւ.

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Անգր. Զ. Թ. — Հայք գութերայ . . .	442
ՂԱԶԿԵԱՆ Զ. Ա. — Մխիթար . . .	446
Երեւ. Զ. Ս. — Համբ և իրենց ստուգաբա- նութիւնը . . .	449
Էֆրիսեան Զ. Ս. — Ամասիա . . .	452
ՋՐԱՅԱՆ Զ. Թ. — Պրոքսատիկէ . . .	459
Թ. Տ. Վ. Թ. — Ժաւայի Հայ գաղթականու- թիւնը . . .	463
ՍԱՐԵԱՆ Զ. Ս. — Մազմիսական քում . . .	467
ՏԱՆԴԷ. — Նախըզամգ ղժիթոց թրգմ. ՂԱ. Ջիպեան Զ. Ա. . .	470

ՄԱՐԵԱՆ Զ. Ս. — Լուսնայ . . .	473
» » — Մխիթար Սասնեցի . . .	477
Երեւ. Զ. Ս. — Հագագ — Հագագ — Նոր կեանք. — Արշալոյս. — Բիւրակ. — Համ- րագիտակ. — Մշակ. — Նոր դար . . .	477
Ջաղաքական ամիս . . .	482
Նամականի . . .	483
Երեւ. Զ. Ս. — Փիւմիկ և Մուրաւ—Ռափայէլ- եան լիկեմը . . .	484

